

ההומור ככלי להתמודדות עם קונפליקטים וסכסוכים – ספרות חז"ל ותובנות מודרניות

מיכאל רוטנברג*

תקציר

מטרתו של המאמר היא לבחון, האם ההומור עשוי לשמש ככלי מסייע להתמודדות עם קונפליקטים או סכסוכים. המאמר יבקש להשיב לנושא על פי התובנות העולות מן האופנים השונים שבהם חז"ל התמודדו, או נמנעו מלהתמודד, עם סכסוכים ומחלוקות באמצעות ההומור, ובאמצעות השוואת תובנות אלו לתמצית המחקר המודרני בתחום. שתי תובנות עיקריות עולות מן הממצאים: האחת, שבדרך כלל ההומור משמש את החכמים להתמודדות עם 'המעגל השני' של העימות, ולא עם ליבת הסכסוך; השנייה, כי לחז"ל יש אבחנה מהותית בנוגע לסוגי מחלוקת, כאשר ישנם סוגים של מחלוקות שמוטב היה שלא באו לעולם, וישנן מחלוקות שבכוחן דווקא להעשיר את עולמנו.

* ד"ר מיכאל רוטנברג, אוניברסיטת תל אביב, התכנית ליישוב סכסוכים ע"ש אוונס. miroten@zahav.net.il